

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Άριθμός 32

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

16-08-2026

Συνεχίζουμε, αδελφοί μου, την αναφορά μας στα ιερά σύμβολα:

ΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ. Στόν χριστιανισμό υπάρχει παράσταση τεσσάρων ποταμών, πού πηγάζουν από πέτρα. Έπάνω της τά αρχαιότερα χρόνια υπήρχε τό Άρνίο, αργότερα δέ ό Χριστός. Η παράσταση αυτή συμβολίζει τούς τέσσερις ποταμούς τής Έδέμ ή τά τέσσαρα Εύαγγέλια, στα όποια οί χριστιανικές ψυχές, ως άλλα έλάφια, σβήνουν την πνευματική τους δίψα.

ΤΟ ΥΔΩΡ (ΝΕΡΟ). Στόν χριστιανισμό έχει ιδιαίτερη σημασία και συμβολισμό. Ό Κύριλλος Ίεροσολύμων γράφει τά εξής: *«Είναι μεγάλο πράγμα τό ύδωρ, και από τά τέσσερα αίσθητά στοιχεΐα τοῦ κόσμου τό πιό ώραΐο. Ό ούρανός είναι ή κατοικία τῶν ἀγγέλων, αλλά οί ούρανοί έγιναν από τό νερό· ή γῆ είναι ή πατρίδα τῶν ἀνθρώπων, αλλά ή γῆ βγῆκε από τά ύδατα και πρίν την δημιουργία τῶν νοητῶν πραγμάτων, σέ ἔξι ἡμέρες τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πλανιόταν πάνω στα ύδατα. Τό ύδωρ είναι ή ἀρχή τοῦ κόσμου, και ό Ίορδάνης τοῦ Εὐαγγελίου».* Τό νερό συμβολίζει την ζωογόνο δύναμη μέ την όποία ό Θεός δημιούργησε τόν κόσμο, συμβολίζει την αναγέννηση, τόν καθαρισμό, την καθαγίαση (Γέν. 1,2). Ό «ποταμός» πού μεταβάλλει τή γῆ σέ περιβόλι (παράδεισο), είναι σύμβολο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού ζωογονεῖ τόν κόσμο και τούς ἀνθρώπους (Γεν. 2,10-11). Ἐξω από τόν παράδεισο ή γῆ είναι ἔρημη, ἄγονη και ἄνυδρη. Ό ἄνθρωπος μακριά από τόν Θεό είναι καταδικασμένος σέ θάνατο και δίψα (Ψαλμ. 142,6). Γι'αυτό και σάν τό διψασμένο έλάφι ἀναζητεῖ την πηγὴ τῆς ζωῆς, τόν Θεό (Ψαλμ. 41,2). Ό Χριστός παρομοίασε τόν ἑαυτό του μέ «ύδωρ ζῶν» και «πηγήν ύδατος» και ἐκεῖνος πού θά δεχθεῖ αυτό τό «ύδωρ» δέν θά διψάσει ποτέ στόν αἰῶνα (Ιω. 4, 10-14). Γι'αυτό και μιά πηγὴ ύδατος ὑποδηλώνει τόν Χριστό, σάν την πηγὴ τῆς ζωῆς. Επίσης, Ζωοδόχος Πηγὴ χαρακτηρίζεται και ὑμνεῖται από την Ἐκκλησία μας και ή Θεοτόκος Μαρία. Ό συμβολισμός τοῦ νεροῦ ἐκφράζεται ἀπόλυτα στό Ἅγιο Βάπτισμα. Είναι λουτρό πού καθαρίζει τόν ἄνθρωπο από τόν μολυσμό τῆς ἁμαρτίας (Α΄Κορ. 6,11). Τό Βάπτισμα είναι ἀρχή νέας ζωῆς, «λουτροῦ

παλιγγενεσίας» (Τίτ. 3,5). Ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέγει: «Ἡ νέα κτίσις, ἀναγέννησις, γίνεται μέ τό νερό καί τό πνεῦμα, ὅπως καί ἡ γέννησις τοῦ σύμπαντος. Τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐφέρετο πάνω ἀπό τό νερό». Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στό νερό τοῦ Βαπτίσματος προσδίδει καί ἄλλο συμβολισμό. Ὁ ἄνθρωπος, λέγει, πού βυθίζεται στό νερό, πνίγεται καί πεθαίνει. Ἐκεῖνος, ὅμως, πού ἀναδύεται ἀπό τό νερό, ἐπανέρχεται στήν ζωή. Ὁ ἄνθρωπος μέ τήν κατάδυση στό νερό τοῦ Βαπτίσματος, συμμετέχει στό θάνατο καί τήν ταφή τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν, ὅμως, ἀναδύεται, ἀπό τά νερά τῆς κολυμβήθρας, συμμετέχει στήν Ἀνάστασή Του (Ρωμ. 6, 3-11).

ΤΑ ΑΝΘΗ. «Ἄν ὁ Παράδεισος εἶναι κῆπος νοητός, τά ἄνθη εἶναι αἱ νοηταί τοῦ Παραδείσου χαραί καί ἀπολαύσεις. Διά τοῦτο καί ἐν πληθύνι καταστέφουσι τούς τάφους τῶν μαρτύρων, ἀλλαχοῦ μεμονωμένα, ἀλλαχοῦ εἰς στεφάνους καί ἀνθοδέσμας συνηνωμένα», σημειώνει ὁ π. Κων. Καλλίνικος στό βιβλίον του «Ὁ Χριστιανικός Ναός καί τά τελούμενα ἐν αὐτῷ».

Εἰδικότερα ἡ δάφνη εἶναι τό ἔμβλημα τῆς μαρτυρικῆς δόξας, τό δέ κρίνο τῆς παρθενικῆς ἀγνότητος.

Τό ρόδο (τριαντάφυλλο) ὁ βασιλιάς τῶν λουλουδιῶν, διακόσμησε τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας πού πῆρε τήν ὀνομασία «*Ρόδον τό ἀμάραντον, χαῖρε ἡ μόνη βλαστήσασα*» δηλαδή χαῖρε, σύ πού βλάστησες τό θεῖο τριαντάφυλλο, τό ὁποῖο δέν μαραίνεται ποτέ, δηλαδή τόν Κύριό μας.

ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ. Στήν χριστιανική ἐποχή ὁ συμβολισμός τοῦ στεφανιοῦ ἔχει βιβλικές καταβολές. Στήν Παλαιά Διαθήκη μνημονεύεται ὡς σημεῖο εὐτυχίας καί χαρᾶς (Γέν. 4,57), νίκης (Σοφ. Σολομ. 2,8 καί 4,2), καί ὡς κόσμημα (Ψαλμ. 3,7). Στήν Καινή Διαθήκη χαρακτηρίζεται ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο ὡς στεφάνι δόξας (Πράξ. 14,13), στεφάνι νίκης (Φιλιπ. 4,1), στεφάνι καύχησης (Α΄ Θεσσαλ. 2,19), στεφάνι δικαιοσύνης (Β΄ Τιμ. 4,8) καί στεφάνι ζωῆς (Ἀποκ. 2,10). Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος συνάπτει συμβολικά τό στεφάνι μέ τόν Χριστό (Migne PG 62). Ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος γράφει ὅτι οἱ ἡρώϊκές πράξεις τοῦ χριστιανικοῦ βίου ὁλοκληρώνονται μέ τό στεφάνι ἀναγνώρισης καί τιμῆς, ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ (PL, 40). Ἡ συμβολική σημασία τοῦ ἀκάνθινου στεφάνου τοῦ Χριστοῦ, κατά τόν σταυρικό θάνατό Του ἐπισφραγίζεται ἀπό τήν ἔννοια μεταβολῆς του σέ ἄνθινο στεφάνι πού τοῦ προσφέρουν οἱ πιστοί. Ὁ Ἀστέριος Ἀμασείας (PG,40) καί ὁ Ἰσίδωρος Πηλουσιώτης (PG,78) γράφουν ὅτι στεφανῖτες εἶναι ἐκεῖνοι πού διάγουν βίον ἀρετῆς, ἀγωνιζόμενοι κατά τῆς ἀμαρτίας. Τό στεφάνι εἶναι ἡ προῖκα καί ὁ

πλοῦτος τοῦ Θεοῦ πού δωρίζει στόν ἄνθρωπο. Τό στεφάνι τῆς βασιλείας, τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐλπίδας, τῆς νίκης, προβάλλονται γιά μίμηση ἀπό τούς χριστιανούς. Γι'αὐτό καί βλέπουμε τούς Ἁγίους Μάρτυρες στίς εἰκόνες τους νά στεφανοφοροῦνται ἀπό τόν Δεσπότη Χριστό.

Ο ΟΦΙΣ (ΤΟ ΦΙΔΙ). Στούς Ἑβραίους τό φίδι εἶναι τό κακό, ὁ πειρασμός, ἡ ἁμαρτία, οἱ ψυχές τῶν καταδικασμένων. Στόν Χριστιανισμό εἶναι ὁ σατανᾶς, ὁ πειρασμός, ὁ ἐχθρός τοῦ Θεοῦ καί ὁ παράγοντας τῆς πτώσης τῶν πρωτοπλάστων. «Δέν θά πεθάνετε, γιατί ὁ Θεός γνωρίζει ὅτι, ὅταν φᾶτε, θά ἀνοιχθοῦν τά μάτια σας καί θά εἴσαστε σάν τόν Θεό» (Γέν. 3, 4-5). Εἶναι ἀνθρωποκτόνος, «ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ'ἀρχῆς καί ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ» (Ἰω. 8,44). Τό φίδι τυλιγμένο στή βάση τοῦ Σταυροῦ, συμβολίζει τόν πειρασμό. Αὐτός ὁ συμβολισμός συμβολίζει τόν θρίαμβο τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μέ τή σταυρική Του θυσία κατετρόπωσε τόν σατανᾶ καί τίς δυνάμεις τοῦ σκότους. Ἡ Θεοτόκος Μαρία συντρίβει τό κεφάλι τοῦ ὄφεως τῆς Εὐας, ἀντί νά ὑποκύψει σ'αὐτόν (Πρωτευαγγέλιο). «Καί ἔχθραν θήσω ἀνά μέσον σοῦ καί ἀνά μέσον τῆς γυναικός, καί ἀνά μέσον τοῦ σπέρματός σου καί ἀνά μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός (ὁ Κύριος) σοῦ τηρήσει (θά συντρίψει) τήν κεφαλὴν καί σύ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν» (Γέν. 3,15). Στήν παράσταση δύο φιδιῶν, πού ἀνάμεσά τους ἔχουν τόν Σταυρό – αὐτό τό βλέπουμε στήν ποιμαντορική ράβδο τοῦ Ἐπισκόπου, ἔχομε τό συμβολισμό τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ κατά τοῦ κακοῦ καί τήν κατανίκηση τοῦ διαβόλου. Εἰκονίζεται, ὅμως, καί ὡς χάλκινο φίδι, τό ὁποῖο ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε στήν ἔρημο. Ἐδῶ βεβαιώνεται ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου, σύμφωνα μέ τό λόγιο: «Καί καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσε τόν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τόν Υἱόν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν μή ἀπόληται ἀλλ' ἔχει ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω. 3,14-15). Ὅμως, ὁ Κύριος λέγει: «Γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις» (Ματθ. 10,16), προκειμένου νά τονισθεῖ ἡ προσοχή πού ἀπαιτεῖται γιά νά ἀποφύγει ὁ χριστιανός τίς παγίδες τοῦ διαβόλου. Ἡ Ἁγία Γραφή ἀναφέρει ὅτι ὁ Χριστός θά συντρίψει «τόν ἀρχαῖον ὄφιν (τόν διάβολον) κτυπῶντας τόν στό κεφάλι πού σημαίνει τήν ὀριστική ἐξολόθρευση τοῦ διαβόλου: «Καί ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφιν ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καί ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τήν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τήν γῆν, καί οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν» (Ἀποκ. 12,9-10).

Θά συνεχίσωμεν, ὅμως, σὺν Θεῷ, στό ἐπόμενο κήρυγμα. **ΑΜΗΝ!**